

OBSAH

PŘEDMLUVA	I
1. ÚVOD	1
1.1. DEFINICE, ÚKOLY A METODY TEOLOGIE NOVÉHO ZÁKONA ..	1
1.2. PROBLÉM HISTORICKÉHO JEŽÍŠE	3
1.3. NOVÝ ZÁKON JAKO NOVÉ ČTENÍ STARÉHO	5
1.4. UDÁLOST ČTENÍ	8
1. <i>Text a jeho autor</i>	8
2. <i>Čtenář, posluchač, divák</i>	9
3. <i>Zpráva</i>	10
4. <i>Struktura</i>	11
2. UDÁLOST SLOVA: EVANGELIUM	13
2.1. ZJEVENÍ NOVÉHO ČASU	15
2.1. 1. Evangelium: Pavel a Marek	15
<i>Evangelium v Novém zákoně</i>	15
<i>Smysl a význam evangelia</i>	17
<i>Sebechápání Pavlova evangelia</i>	18
<i>Markova definice evangelia</i>	22
2.1. 2. Království: Marek, Matouš a Lukáš	23
<i>Království v Novém zákoně</i>	23
<i>Království v prvních třech evangeliích</i>	24
<i>Matoušova dobrá zpráva o nebeském království</i>	25
<i>Království v evangeliu podle Marka</i>	31
2.1. 3. Spravedlnost: Matouš a Pavel	33
<i>Spravedlnost v Novém zákoně</i>	33
<i>Spravedlnost, evangelium a zákon v Pavlových epištolách a v Matoušově evangeliu</i>	34
<i>Spravedlnost podle Matoušova evangelia</i>	35
<i>Spravedlnost podle Pavlových dopisů</i>	39
<i>Spravedlnost podle Pavlových dopisů a Matoušova evangelia</i>	41
2.1. 4. Vyvolení: Pavel a 1. Petrova	43
<i>Vyvolení v Novém zákoně</i>	43
<i>Vyvolení v první epištole Petrově</i>	44
2.2. PRAVDA EVANGELIA	46
2.2. 1. Dar Ducha svatého: Jan, Pavel a Lukáš	47
<i>Duch svatý v Novém zákoně</i>	47

<i>Duch svatý v díle Lukášově</i>	47
<i>Duch svatý v Pavlových dopisech</i>	48
<i>Duch svatý v Janově evangeliu</i>	52
2.2. 2. Nové stvoření: Pavel a Apokalypsa	56
<i>Nové stvoření v Pavlových dopisech</i>	56
<i>Liturgie v knize Zjevení jako vize nového stvoření</i>	58
2.2. 3. Smrt a život: Jan a Pavel	62
<i>Život v Novém zákoně</i>	62
<i>Smrt a život v pavlovských dopisech</i>	62
<i>Znovuzrození k životu v Janovu evangeliu</i>	64
2.3. SKUTEČNOST NOVÉ EXISTENCE	68
2.3. 1. Spása: Lukáš a Jan	69
<i>Spása v Novém zákoně</i>	69
<i>Spása v Janově evangeliu: argumentace o Spasiteli vedoucí k „věření“</i> ..	70
<i>Spása v lukášovském díle</i>	72
2.3. 2. Obrazy vysvobození a očištění: Jan a epištola Židům	74
<i>Vysvobození jakožto cesta k Otcí v Janově evangeliu</i>	74
<i>Očištění jako vstup do nejsvětější svatyně nebes: epištola Židům</i>	79
2.3. 3. Odpuštění: Pavel, Matouš a Lukáš	82
<i>Odpuštění v Novém zákoně</i>	82
<i>Odpuštění a ospravedlnění: Pavel a jeho tradice</i>	84
<i>Odpuštění hříchů jako událost spásy v lukášovském díle</i>	86
<i>Radikalizace odpuštění v Matoušově evangeliu</i>	89
2.3. 4. Smíření: Pavel a epištola Efezským	90
<i>Smíření jako vysvobození z Božího hněvu: epištola Římanům</i>	90
<i>Boží smíření se světem: 2. Korintským a Efezským</i>	92
3. ZROZENÍ SUBJEKTU: KŘESTANSKÁ EXISTENCE ...	95
3.1. VÍRA	95
3.1. 1. Nemoc a uzdravení: Marek, Matouš a Jan	96
<i>Markovo evangelium: lidská existence mezi důvěrou a beznadějí</i>	97
<i>Matoušovo evangelium: současníci Pána a nynější možnost víry</i>	102
<i>Janovo evangelium: znamení</i>	104
3.1. 2 Věřit a porozumět: Marek a Jan	107
<i>Janovo evangelium:</i>	
<i>přechod od poznání světa k víře jako porozumění skutečnosti</i>	108
<i>Markovo evangelium: lidská racionalita a Boží racionalita</i>	110
3.1. 3. Věřit a činit Boží vůli: Matouš a Jakub	113
<i>Věrnost zákonu jako podstatný prvek definice křesťanství</i>	113
<i>Zákon v Matoušově evangeliu</i>	114
<i>Zákon v Jakubově epištole</i>	122
3.1. 4 Boží vůle a zákon: Pavel a Matouš	129
<i>Bůh a zákon v Matoušově evangeliu a Pavlových dopisech</i>	129

Zákon v pavlovských epištolách	130
Zákon v epištole Římanům	131
Zákon v epištole Galatským	135
Zákon v pavlovské reflexi	137
Matouš: naplnit spravedlnost a nést Boží ovoce	138
3.1. 5. Evangelijní svoboda: Jan a Pavel	142
<i>Pravda, která osvobozuje: Janovo evangelium</i>	144
<i>Víra osvobozuje od zoufalství a svazuje službou vůči spravedlnosti: Pavlovské evangelium</i>	147
3.1. 6. Jednota víry a zbožnosti ve všedním životě: Efezským a pastorální epištoly	150
<i>Víra jako podíl na jednotě: epištola Efezským</i>	151
<i>Víra jako „zdravé učení“: pastorální epištoly</i>	154
<i>Víra jako křesťanská ctnost: pastorální epištoly</i>	156
3.2. NADĚJE	158
3.2. 1. Naděje jako vytrvalost věřícího člověka subjektu: Pavel a první Petrova	159
<i>Naděje jako věrnost důvěře: epištola Římanům</i>	160
<i>Uvědomit si naději: první Petrova</i>	162
<i>Naděje jako zapojení do apoštolského díla: epištoly Korintským</i>	165
<i>Univerzalita naděje: epištola Římanům</i>	166
3.2. 2. Naděje v naplnění zaslíbení: Lukáš a Židům	167
<i>Naděje vzkříšení: Skutky apoštolské</i>	167
<i>Zaslíbení a naplnění: víra a naděje v epištole Židům</i>	168
3.2. 3. Křesťanství a společnost: Zjevení Janovo a první Petrova	170
<i>Místa každodenního života</i>	170
<i>Paradoxní argument příkladného chování křesťanů: První Petrova</i>	173
<i>Vyznavačská radikalita Zjevení</i>	175
3.3. LÁSKA	177
3.3. 1. Láska Boží a dvojí přikázání lásky: Pavel a Matouš	177
<i>Láska a dvojí přikázání lásky (Lv 19,18b) v Novém zákoně</i>	177
<i>Dvojí přikázání lásky jako základ pluralitního univerzalizmu: Pavel</i> ..	180
<i>Přikázání lásky k nepřítelům v kázání na hoře</i>	182
<i>Láska jako moc víry a důvěry v budoucnost Jiného</i>	183
3.3. 2. Láska jako sebedefinice křesťanství: Jan	186
<i>Nové přikázání vzájemné lásky</i>	187
<i>Vzájemná láska jako přináležitost k jednotě Otce a Syna</i>	188
<i>Vzájemná láska učedníků a nenávist světa</i>	189
<i>Ježíšova modlitba za jednotu</i>	190
3.3. 3. Etika domácí a etika veřejná: Pavel a epištola Efezským	193
<i>Láska a budování: Pavel</i>	194
<i>Tělo Kristovo a svět jako místa etiky: epištola Efezským</i>	197

4. CHRISTOLOGICKÝ ZÁKLAD:

PROVOLÁNÍ VZKŘÍŠENÍ A SMRTI JEŽÍŠE	201
4.1. VZKŘÍŠENÍ JEŽÍŠE A VELIKONOČNÍ ZVĚST	201
4.1. 1 Jazyk velikonoční zvěsti	204
4.1. 2. Literární formy velikonoční zvěsti	205
4.2. ZÁKLAD VÍRY: VÝKLADY	209
4.2. 1. Vzkříšení Ježíše: Pavel a Lukáš	210
1. <i>Panství Ukřižovaného: Pavel</i>	210
2. <i>Evangelium o vzkříšení: Lukáš</i>	216
4.2. 2. Zvěst velikonočního evangelia: Marek a Jan	221
<i>Vyprávění o velikonoční zvěsti: Marek</i>	221
<i>Strategie, jak vést k víře ty, kdo viděli, a ty, kdo neviděli: Jan</i>	223
4.2. 3. Vyvýšení Syna: Janovo evangelium a epištola Židům	227
<i>Vyvýšení Syna (J 3,14-15.8,28.12,32), jeho návrat k Otcí (J 7,33-36.8,21-22;13-33-38)a jeho utrpení v Janově evangeliu</i>	229
<i>Jedinečná a dokonalá oběť velekněze podle řádu Mechisedekova: epištola Židům</i>	235
4.2. 4. Kosmický Kristus a vítězství nad smrtí: Matouš a epištola Efezským	238
<i>Tajemství uspořádání všech věcí pod vládu Kristovu: epištola Efezským</i>	238
<i>Pán, vítěz nad smrtí: Matouš</i>	242
4.5. 1. Přítomnost Vzkříšeného: Lukáš a Apokalypsa	245
<i>Nepřítomnost současného Ježíše jako podmínka přítomnosti Pána: Lukáš</i>	246
<i>Panování Beránka ze Zjevení Janova nad dějinami světa</i>	249
4.2. 6 Boží vtělení: Jan a Pavel	252
<i>Absolutní paradox: Janovo evangelium</i>	253
<i>Kristus nepoznal hřích: Pavel</i>	256
4.3. SMRT JEŽÍŠE: VÝKLADY	258
<i>Problém interpretace Ježíšovy smrti</i>	258
<i>Interpretace Ježíšovy smrti</i>	260
1. <i>Teologické a soteriologické interpretace I: Ježíšova smrt jako osvobození od mocností</i>	260
2. <i>Teologické a soteriologické interpretace II: Ježíšova smrt jako vysvobození z tohoto světa</i>	262
3. <i>Interpretace, které nejsou ani teologické, ani soteriologické</i>	262
4. <i>Teologické, ale nesoteriologické interpretace</i>	263
4.3. 1 Utrpení a umučení Krista: Lukáš a 1. Petrova	264
<i>Ježíšova smrt a Štěpánovo martyrium: Lukáš a Skutky</i>	264
<i>Utrpení a sláva Krista a křesťanů: 1. Petrova</i>	269
4.3. 2. Umučení slova: Matouš	275
<i>Kristus útočný a trpící</i>	275
<i>Útočné řeči</i>	277

<i>Tichá smrt proroka</i>	280
4.3. 3. Smrt Syna Božího : Marek	281
<i>Drama zjevení syna Božího</i>	281
<i>Výkupné za mnohé a nová smlouva</i>	283
4.3. 4. Kříž: Pavel a Marek	287
<i>Kříž v Novém Zákoně: význam vlastní, symbolický a metaforický</i>	287
<i>Kříž jako symbol rizik Božího království: Markovo evangelium</i>	289
<i>Kříž jako symbol Božího zjevení ve zmrtvýchvstání a ve smrti Ježíše: Pavel</i>	291

5. MÍSTA VĚRNOSTI VŮČI UDÁLOSTI:

UVAŽOVÁNÍ O CÍRKVI .....

5.1. PŘÍTOMNOST UKŘIŽOVANÉHO .....

5.1. 1. Nové společenství: Pavel a Jan .....

Pojmy a metafory nového společenství .....

Pojmy a metafory .....

Církev Boží, Kristovo tělo a dary Ducha svatého: Pavel .....

Janovská obec jako místo současných Syna a Otce .....

5.1. 2. Žít a věřit na cestě následování za Ježíšem: Marek a Matouš

Církev v Markově evangeliu: cesta, dům a loď .....

Neporozumění učedníků a víra slepých: Markova eklesiologie .....

Církev v Matoušově evangeliu: následovat Pána Ježíše .....

Židokřesťanská univerzální misie .....

5.1. 3. Společenství a svátosti: Pavel a Jan .....

Zemřít s Kristem a narodit se shůry: křest .....

Jan: jíst chléb, který sestoupil z nebe .....

Rozpoznat tělo: pavlovské porozumění večeři Páně .....

Jan: umývat nohy jeden druhému a večeře Páně .....

5.2. SEBEDEFINICE A VYMEZENÍ .....

5.2. 1. Tělo a jeho údy: Pavel a epistola Efezským .....

Pavlovská metafora těla: pluralitní univerzalismus .....

Přijetí metaforu těla v epistole Efezským: růst v hlavu .....

5.2. 2. Kořeny a navázání: Matouš, Lukáš a Jan .....

Ty jsi Petr a na této skále postavím svou církev .....

Učedník, kterého Ježíš miloval .....

5.2. 3. Pravda a autorita: Pavel, Jan a pastorální epistoly .....

Téma pravdy v Novém zákoně .....

Pravda jako stvořitelská a proměňující Boží moc: Pavel .....

Pravda jako absolutní paradox: Jan .....

Pravda jako učení: pastorální epistoly .....

6. KLASICKÉ INTERPRETACE NOVOZÁKONNÍ TEOLOGIE	357
6.1. K DĚJINÁM TEOLOGIE NOVÉHO ZÁKONA	357
6.2. PARADIGMATA PRO INTERPRETACI NOVÉHO ZÁKONA	359
6.2. 1. Ferdinand Christian Baur (1864)	360
6.2. 2. Rudolf Bultmann (1948-1953)	364
7. ZAVRŠENÍ: POSLEDNÍ VĚCI	371
7.1. DRUHÁ UDÁLOSTNÍ JEDINEČNOST	372
7.1. 1. Paruzie a příchod Syna člověka: Matouš, Marek, Jan a Pavel	372
<i>Paruzie</i>	372
<i>Příchod Syna člověka v Markovu evangelium</i>	373
<i>Paruzie a poslední soud: První Tesalonickým a Matouš</i>	374
<i>Kristova paruzie a vzkříšení mrtvých: Pavel</i>	375
<i>Věčný život v Otcových příbytcích: zaslíbení Janova evangelia</i>	376
7.1. 2. Tisícileté království a den Páně: Zjevení a Druhá Petrova	378
<i>Tisícileté království: Zj 20,1-6</i>	378
<i>Tisíc let je jako jeden den: Druhá Petrova 3</i>	379
7.2. NAPLNĚNÍ ZASLÍBENÍ	382
7.2. 1. Poslední soud: Pavel, Matouš a Jan	384
<i>Poslední soud jako konečné završení a jako uskutečnění Boží spravedlnosti:</i>	
<i>Pavel</i>	384
<i>Ohlašování soudu je připomenutím zaslíbení: Matouš</i>	389
<i>Nynější a poslední soud v evangelium Janově</i>	396
7.2. 2. Vzkříšení mrtvých: Pavel, Lukáš a Jan	400
<i>Vzkříšení mrtvých v Novém zákoně</i>	400
<i>Vzkříšení mrtvých jako technický termín pro život po smrti: Jan</i>	401
<i>Vzkříšení mrtvých jako paradox: Lukáš</i>	404
<i>Vzkříšení mrtvých, milosrdenství a Boží spravedlnost: Pavel</i>	406
7.2. 3. Život věčný: Jan, Pavel, evangelia a pastorální epištoly	410
<i>Naděje věčného života: Lukáš a pastorální epištoly</i>	411
<i>Život věčný jako dědictví života: Marek</i>	412
<i>Život věčný jako každodenní život nového stvoření: Pavel</i>	413
<i>Život věčný jako přebývání Boha mezi lidmi: Jan</i>	415
8. TEOLOGICKÁ ROZMANITOST JAKO PRINCIP KŘESŤANSKÉ JEDNOTY	417
8.1. NEZBYTNÁ JEDNOTA KŘESŤANSTVÍ	417
8.2. NEZBYTNÁ UNIVERZALITA KŘESŤANSTVÍ	418
8.3. NEZBYTNÝ PLURALISMUS KŘESŤANSTVÍ	419

8.4. INTERSUBJEKTIVNÍ DIALOG	420
DODATKY	425
Smíření: vize kosmického Krista v dopisu Efezským (2.3.4.)	425
Slovník lásky v Janově evangeliu (3.3.2.)	426
Nebeský chrám a jeho pozemský obraz v dopisu Židům (4.2.3.) ...	427
INDEX	428

